

**Úrad pre reguláciu
elektronických komunikácií
a poštových služieb**

**Trojkritériálny test
relevantného trhu č. 2**

**Veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania
v individuálnych mobilných sieťach**

v Bratislave, 5. máj 2021

1. časť – Úvod

1.1. Legislatívny rámec

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor regulácie elektronických komunikácií (ďalej len „úrad“) pristúpil k vykonaniu trojkriteriálneho testu veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 definovaného Rozhodnutím úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb zo dňa 9.2.2016, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o zozname relevantných trhov“), ako veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach (ďalej len „relevantný trh č. 2). Úrad pri vypracovaní trojkriteriálneho testu postupoval v súlade s:

a) platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:

- zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“),
- zákon č. 233/2015 Z. z. úplné znenie zákona 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v platnom znení (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),

b) predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií a ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (prepracované znenie) (ďalej len „Kódex“),
- odporúčanie Komisie (EÚ) 2014/710 zo dňa 9. októbra 2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „predchádzajúce odporúčanie o relevantných trhoch“),
- odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/2245 z 18. decembra 2020 o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré môžu podliehať regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (ďalej len „odporúčanie o relevantných trhoch“),
- vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie z 09.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou

Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (SWD(2014) 298) (ďalej len „predchádzajúce vysvetľujúce memorandum“),

- vysvetľujúce memorandum SWD(2020) 337 k odporúčaniam Komisie zo dňa 18.12.2020 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (ďalej len „vysvetľujúce memorandum“),
- delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/654 z 18.12.2020, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 stanovením jednotnej maximálnej sadzby za ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti platnej v celej Únii a jednotnej maximálnej sadzby za ukončenie hlasového volania v pevnej sieti platnej v celej Únii (ďalej len „delegované nariadenie ohľadom terminačných poplatkov“),
- pokyny Komisie C(2018)2374 týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby zo dňa 27.4.2018 (ďalej len „pokyny Komisie“),
- odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/554 z 30. marca 2021 o forme, obsahu, lehotách a úrovni podrobností oznámení v rámci postupov stanovených v článku 32 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov sieťami.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách verejná služba je verejne dostupná služba, o ktorej používanie sa môže uchádzať každý záujemca. Verejná telefónna služba je verejná služba na priame alebo nepriame vytváranie a prijímanie národných a medzinárodných volaní prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách predplatená služba je služba poskytovaná na základe vopred uhradenej finančnej čiastky, z ktorej sa poplatok za poskytované služby alebo za služby informačnej spoločnosti priebežne odpočítava.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách volanie je spojenie zostavené prostredníctvom verejnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad na účel konzultácií zriadi a spravuje na svojom webovom sídle konzultačné miesto, na ktorom zverejní pravidlá upravujúce postup úradu a dotknutých osôb v procese konzultácií, návrhy opatrení, predložené pripomienky okrem informácií, ktoré sú označené ako predmet obchodného tajomstva a výsledky konzultácií vrátane vyhodnotenia pripomienok.

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách výsledky konzultácií, vrátane vyhodnotenia pripomienok, úrad zverejní na konzultačnom mieste do jedného mesiaca od uplynutia lehoty na vyjadrenie podľa odseku 1.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak návrh opatrenia bude mať vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi, úrad po zverejnení výsledkov konzultácií podľa odseku 3 sprístupní tento návrh s odôvodnením Európskej komisii, orgánu európskych regulátorov a národným regulačným orgánom členských štátov v súlade s § 9 ods. 4, ak ide o

- a) určenie relevantných trhov,
- b) postupy analýzy relevantných trhov,
- c) povinnosti prepojenia sietí, interoperability služieb a povinnosti podľa § 26 zákona o elektronických komunikáciách,
- d) uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 19 až § 23 a § 25 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa § 10 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách regulačné orgány členských štátov, orgán európskych regulátorov a Európska komisia môžu úradu predložiť pripomienky v lehote do jedného mesiaca, na ktoré úrad v čo najväčšej možnej miere prihliadne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispejú

k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle, a ak tak ustanovuje tento zákon, aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie. Ak sa úrad rozhodne nepostupovať podľa odporúčania Európskej komisie, informuje o tom Európsku komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie. Ak tento zákon neustanovuje inak, úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Ak technické normy a technické špecifikácie nie sú zverejnené, používajú sa normy prijaté európskymi organizáciami pre normalizáciu. Ak takéto normy nie sú, použijú sa primerane medzinárodné normy alebo odporúčania prijaté Medzinárodnou telekomunikačnou úniou, Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných správ, Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu alebo Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad určí relevantné trhy na základe Európskou komisiou odporúčaného zoznamu relevantných trhov a s ohľadom na geografické podmienky a iné špecifické národné podmienky v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad priebežne dopĺňa alebo mení zoznam relevantných trhov na základe usmernení a odporúčaní Európskej komisie. Zoznam relevantných trhov a jeho zmeny určuje úrad rozhodnutím. Rozhodnutie úrad uverejňuje vo vestníku a vyhlasuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia úradu o jeho vydaní.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách významný vplyv na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 18 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak je na trhu, ktorý úrad vypustil zo zoznamu relevantných trhov podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, určený významný podnik, rozhodnutie podľa odseku 1 tohto ustanovenia a rozhodnutia vydané na základe tohto rozhodnutia strácajú

platnosť dňom, keď bolo rozhodnutie o zmene zoznamu relevantných trhov vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

1.2. Rozhodnutia úradu na základe poslednej analýzy relevantnom trhu č. 2

Na základe posledného skúmania predmetného trhu z roku 2018 sú v súčasnosti platné nasledovné rozhodnutia úradu o určení významného podniku a uložení povinností. Spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „Orange Slovensko“) bola určená rozhodnutím č. 28/OER/2019/3883 zo dňa 8.júla 2019 za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Orange Slovensko. Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „Slovak Telekom“) bola určená rozhodnutím č. 27/OER/2019/3882 zo dňa 8.júla 2019 za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Slovak Telekom. Spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „O2 Slovakia“) bola určená rozhodnutím č. 29/OER/2019/3884 zo dňa 8.júla 2019 za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti O2 Slovakia a spoločnosť SWAN Mobile, a.s. (ďalej len „SWAN Mobile“) bola určená rozhodnutím č. 30/OER/2019/3885 zo dňa 8.júla 2019 za významný podnik na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.

Všetkým 4 vyššie uvedeným významným podnikom boli v predmetných rozhodnutiach uložené nasledujúce povinnosti:

- a) povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách,
- b) povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 zákona o elektronických komunikáciách,
- c) povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách,
- d) povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách.

Každý určený významný podnik bol povinný stanoviť ceny za ukončenie volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, ako mu určil úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách. Všetky 4 významné podniky na predmetnom trhu sú podľa rozhodnutia úradu o regulácii cien č. 19/OER/2019-3888 zo dňa 9.7.2019 povinné od 01.08.2019 účtovať za službu ukončenia hlasového volania vo svojej mobilnej sieti maximálnu cenu vo výške 0,00818 € za minútu volania, ktoré bolo zostavené v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti, prípadne zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti niektorého z členských štátov Európskej únie alebo Európskeho hospodárskeho priestoru. Úrad túto maximálnu cenu vypočítal nákladovým modelom BU LRIC pure.

2. časť – Trojkriteriálny test

Predmetom trojkriteriálneho testu bolo:

- 1) vymedzenie relevantného trhu č. 2,
- 2) vyhodnotenie trojkriteriálneho testu a posúdenie súčasného stavu na relevantnom trhu č. 2,
- 3) na základe výsledku vyhodnotenia trojkriteriálneho testu buď pristúpiť k analýze relevantného trhu, alebo navrhnúť vylúčenie relevantného trhu zo zoznamu relevantných trhov podliehajúcich regulácii ex ante.

Pri vypracovaní trojkriteriálneho testu na relevantnom trhu č. 2 úrad využil informácie získané z pravidelného polročného elektronického zberu dát a z činnosti úradu, , ako aj z verejne dostupných zdrojov.

2.1 Vymedzenie relevantného trhu č. 2

Prvým krokom trojkriteriálneho testu bolo vymedzenie relevantného trhu č. 2 z vecného a územného hľadiska.

Rozhodnutím o zozname relevantných trhov je relevantný trh č. 2 definovaný ako veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach. Podľa § 3 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách volanie je spojenie zostavené prostredníctvom verejnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu.

Podľa § 3 ods. 2 a 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých výrobkov, výkonov, prác a služieb (ďalej len „tovar“), ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Zastupiteľnosť tovarov sa posudzuje najmä z hľadiska ich charakteristík, ceny a účelu použitia.

Vecné vymedzenie relevantného trhu predstavuje vymedzenie z hľadiska jednotlivých produktov a služieb, ktoré tvoria daný relevantný trh, pretože sú vzájomne zhodné, zameniteľné či zastupiteľné z hľadiska ich schopnosti uspokojiť určitú potrebu užívateľa a zároveň z hľadiska ich štruktúry dopytu a ponuky.

Vecné vymedzenie akéhokoľvek veľkoobchodného trhu začína skúmaním zastupiteľnosti na súvisiacom maloobchodnom trhu, keďže práve od dopytu na maloobchodnom trhu sa odvíja dopyt na veľkoobchodnom trhu. Služba poskytovaná na veľkoobchodnom trhu je vstupom pre realizáciu služieb na maloobchodnom trhu.

2.1.1 Vecné vymedzenie relevantného trhu č. 2

Pre účely vymedzenia súvisiaceho maloobchodného trhu sa úrad zaoberal zastupiteľnosťou verejnej mobilnej telefónnej služby za účelom poskytovania prichádzajúcich hlasových volaní v rámci poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby pre koncových zákazníkov na základe substitúcie na strane dopytu a na strane ponuky a dospel k záveru, že súvisiaci maloobchodný trh k veľkoobchodnému trhu ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach, zahŕňa služby všetkých prichádzajúcich hlasových volaní poskytovaných v rámci poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby, t.j. hlasové volania prichádzajúce na mobilné telefónne čísla z vlastnej siete, z iných národných i zahraničných sietí bez ohľadu na spôsob zostavenia volania.

Úrad sa zaoberal aj zastupiteľnosťou ukončenia hlasového volania na čísla služby Domáca linka a Firemná linka, ktorú poskytuje spoločnosť Orange Slovensko svojim bytovým a nebytovým zákazníkom prostredníctvom mobilnej siete ako verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených pre služby v pevnom umiestnení. Táto služba je poskytovaná za rovnakých podmienok prostredníctvom mobilnej siete, ako aj prostredníctvom optickej siete. Spoločnosť Orange Slovensko upravila obmedzenie mobility pre poskytovanie služby prostredníctvom mobilnej siete zmluvnými dokumentmi a implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať služby len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená pri zistení využívania služby mimo Odbernej jednotky poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť.

Úrad dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní telefónnej služby poskytovanej prostredníctvom Domácej linky a Firemnej linky pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení nie je z hľadiska definície relevantného trhu č. 2 zastupiteľné s ukončením hlasových volaní v mobilnej sieti.

Po vymedzení súvisiaceho maloobchodného trhu úrad pristúpil k vymedzeniu príslušného veľkoobchodného trhu.

Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti zahŕňa **ukončenie všetkých hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla konkrétneho podniku** bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo toto hlasové volanie zostavené.

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti teda zahŕňa aj ukončenie takých hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla, ktoré boli zostavené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie ako interpersonálna komunikačná služba nezávislá od číslovania a následne ukončené na mobilných číslach.

Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti zahŕňa ukončenie hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla:

- a) zostavených vo vlastnej sieti,
- b) zostavených v inej národnej sieti,
- c) zostavených v zahraničnej sieti.

Každý podnik ukončuje: 1. hlasové volania zostavené v jeho vlastnej sieti tzv. samozásobovanie (selfsupply) a 2. v rámci prepojenia poskytuje službu inému podniku. Ide o ukončovanie hlasového volania zostaveného v inej národnej sieti, resp. v zahraničnej sieti.

Z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti na strane dopytu aj ponuky je ukončenie hlasových volaní zostavených v zahraničí identické s ukončením hlasových volaní zostavených v národných sieťach. Z uvedeného dôvodu sú ukončené hlasové volania vo verejnej mobilnej sieti zostavené v zahraničí v krajinách EÚ/EHP (EHP je Európsky hospodársky priestor), ako aj mimo EÚ/EHP súčasťou predmetného relevantného trhu.

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti zahŕňa aj ukončené volania v rámci národného roamingu. V oblastiach, ktoré nemajú spoločnosti O2 Slovakia a SWAN Mobile pokryté vlastnou sieťou, využívajú národný roaming od spoločnosti Orange Slovensko. Spoločnosť Orange Slovensko v komunikácii s úradom uviedla, že

[REDACTED]

[REDACTED] **[Obchodné tajomstvo]**. Úrad považuje všetky prichádzajúce volania na mobilné telefónne čísla spoločnosti O2 Slovakia, resp. spoločnosti SWAN Mobile za jednu kategóriu hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia, resp. spoločnosti SWAN Mobile bez ohľadu na to, či z technického hľadiska boli ukončené fyzicky v mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko v rámci národného roamingu, alebo boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia, resp. spoločnosti SWAN Mobile.

Poskytovanie služieb ako je posielanie textových SMS správ alebo dátových MMS správ, nie je z pohľadu úradu zastupiteľné s poskytovaním služieb hlasových volaní. Tieto služby majú odlišné technické charakteristiky, ceny a tiež účel použitia, preto nie sú zastupiteľné so službou ukončenia hlasového volania vo verejnej mobilnej sieti.

Pre účely vecného vymedzenia veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 sa úrad ďalej zaoberal vzájomnou zastupiteľnosťou služieb ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach.

Úrad skúmal dané vymedzenia trhu z hľadiska možných substitútov na strane dopytu a ponuky a skonštatoval, že nenašiel substitút k ukončeniu hlasového volania

(termináciu) v individuálnych mobilných sieťach, ako to vyplýva aj z podstaty trhu ukončenia volania.

Pri poskytovaní predmetnej služby vždy príslušné ukončované volanie prichádza na určené konkrétne mobilné telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné mobilné telefónne číslo. Ukončenie volania v jednej individuálnej sieti nie je zastupiteľné s ukončením volania v inej individuálnej sieti, pretože tieto služby spolu nesúťažia na jednom reálnom trhu.

Každý individuálny podnik má 100 % trhovú podiel na trhu ukončenia hlasového volania v jeho verejnej mobilnej sieti. Rozdielna je však veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom koncových užívateľov podniku (aktívnych SIM kariet) a vo faktickej rovine počtom ukončených minút. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, nakoľko počet aktívnych SIM kariet vytvára potenciálne väčší priestor pre ukončovanie volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine možno vyjadriť súhrnom plnení spočívajúcich v ukončovaní hlasových volaní v individuálnej mobilnej sieti.

Úrad po preskúmaní daného vymedzenia trhu z hľadiska fyzikálnych a technických charakteristík, ako aj z hľadiska ceny a účelu použitia na strane dopytu a aj na strane ponuky konštatuje, že neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach, pretože pri poskytovaní tejto služby vždy príslušné volanie prichádza na určené konkrétne mobilné telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné mobilné telefónne číslo.

2.1.2 Územné vymedzenie relevantného trhu č. 2

Podľa § 3 ods. 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je priestorový relevantný trh vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Súťažné podmienky pri poskytovaní ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti sú podľa názoru úradu na celom území Slovenskej republiky dostatočne homogénne. Úrad preto dospel k záveru, že územným vymedzením relevantného trhu č. 2 je územie celej Slovenskej republiky, konkrétne tá časť Slovenskej republiky, kde majú operátori pokrytie svojou sieťou prostredníctvom ktorej poskytujú verejnú mobilnú telefónnu službu.

2.2 Vyhodnotenie trojkriteriálneho testu a posúdenie súčasného stavu na relevantnom trhu č. 2

2.2.1 Právna úprava trojkriteriálneho testu

Podľa článku 64 Kódexu po verejnej konzultácii vrátane konzultácie s národnými regulačnými orgánmi a zohľadňujúc v čo najväčšej miere stanovisko orgánu BEREC, Komisia prijme odporúčanie o relevantných trhoch produktov a služieb (ďalej len „odporúčanie“). V odporúčaní sa identifikujú tie trhy produktov a služieb v odvetví elektronických komunikácií, ktorých povaha môže opodstatňovať uloženie regulačných povinností stanovených v tejto smernici, bez toho, aby boli dotknuté trhy, ktoré môžu byť v osobitných prípadoch vymedzené podľa práva hospodárskej súťaže. Komisia vymedzí trhy v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže. Komisia uvedie v odporúčaní trhy produktov a služieb, v prípade ktorých po posúdení celkových trendov v Únii zistí, že spĺňajú každé z troch kritérií. Komisia preskúma odporúčanie do 21. decembra 2020 a pravidelne ho preskúmava.

Podľa recitálu 3 odporúčania o relevantných trhoch jedným z cieľov nového regulačného rámca je postupne s rozvojom hospodárskej súťaže na trhu redukovať sektorové pravidlá ex ante a napokon zabezpečiť, aby sa trhy s elektronickými komunikáciami riadili iba právom hospodárskej súťaže. V súlade s týmto cieľom je účelom tohto odporúčania určiť tie trhy produktov a služieb, na ktorých môže byť regulácia ex ante opodstatnená.

Podľa recitálu 4 Kódexu vymedzenie relevantných trhov sa môže časom meniť v dôsledku vývoja charakteristík produktov a služieb dostupných na takýchto trhoch a zmien možností nahradenia dopytu a ponuky v dôsledku technologického, trhového a regulačného vývoja. Z tohto dôvodu by toto odporúčanie malo nahradiť odporúčanie z roku 2014.

V recitáli 42 odporúčania o relevantných trhoch je uvedené: „Trhy uvedené v prílohe k tomuto odporúčaní už nezahŕňajú tri trhy, ktoré boli uvedené v odporúčaní z roku 2014, keďže nespĺňajú test troch kritérií, t. j. trhy pre veľkoobchodné služby ukončenia volania v individuálnych verejných telefónnych sieťach poskytované v pevnom umiestnení (trh 1), veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach (trh 2) a veľkoobchodné služby centrálného prístupu poskytované v pevnom umiestnení pre výroby určené na hromadný trh (trh 3b).“

V súlade s predchádzajúcim odporúčaním národné regulačné orgány by mali uplatniť test troch kritérií na trhy, ktoré sa už neuvádzajú v prílohe k platnému odporúčaní, ak sú v súčasnosti regulované s ohľadom na vnútroštátne okolnosti. V recitáli 45 odporúčania o relevantných trhoch je uvedené: „Národné regulačné orgány by pri rozhodovaní, či zmeniť alebo zachovať existujúce regulačné povinnosti, mali takisto uplatňovať test troch kritérií na tých trhoch, ktoré sú uvedené v prílohách k odporúčaní Komisie 2003/ 311/ES(5), odporúčaní 2007/879/ES(6) a odporúčaní 2014/710/EÚ, ale už nie sú uvedené v prílohe k tomuto odporúčaní.“

Podľa článku 67 ods. 1 Kódexu, trh môže byť považovaný za opodstatňujúci pre uloženie regulačných povinností stanovených v tejto smernici, ak sú splnené všetky tieto kritériá:

- a) prítomnosť významných a neprechodných štrukturálnych, právnych alebo regulačných prekážok vstupu;
- b) štruktúra trhu je taká, že v príslušnom časovom horizonte nesmeruje k efektívnej hospodárskej súťaži prekážky vstupu;
- c) samotné právo hospodárskej súťaže nestačí na adekvátne riešenie zisteného zlyhania alebo zlyhaní trhu.

V recitáli 18 odporúčania o relevantných trhoch je uvedené: „Uplatnením týchto troch kumulatívnych kritérií by sa mal obmedziť počet regulovaných trhov v sektore elektronických komunikácií, a tým by sa malo prispieť k znižovaniu sektorovej regulácie ex ante postupne s rozvojom hospodárskej súťaže na uvedených trhoch. Nesplnenie ktoréhokoľvek z uvedených troch kritérií by znamenalo, že trh by nemal podliehať regulácii ex ante.“

Komisia teda prehodnotila predchádzajúce odporúčanie o relevantných trhoch a na základe zmien v súťažných podmienkach na trhoch elektronických komunikácií prijala 18.12.2020 nové odporúčanie o relevantných trhoch. Relevantný trh č. 2 už nie je súčasťou prílohy odporúčania o relevantných trhoch. Na relevantnom trhu č. 2 sú určené podniky s významným vplyvom. V súlade s vyššie uvedeným úrad pristúpil k vyhodnoteniu trojkriteriálneho testu a pristúpil k vyhodnoteniu kritéria č. 2 - štruktúra trhu nesmeruje k efektívnej súťaži v relevantnom čase.

Trojkritériálny test je splnený len v prípade, že všetky vyššie uvedené kritériá sú splnené kumulatívne, a preto nesplnenie jedného z nich bude mať za následok, že daný trh bude vypustený zo zoznamu relevantných trhov. V opačnom prípade úrad pristúpi k analýze predmetného trhu.

2.2.2 Vyhodnotenie kritéria č. 2 - štruktúra trhu, ktorá nesmeruje k efektívnej hospodárskej súťaži

A. Posúdenie súčasného stavu

Identifikácia podnikov

Na relevantnom trhu č. 2 v súčasnosti pôsobia 4 sieťoví mobilní operátori, ktorí poskytujú ukončenie volania vo svojich individuálnych mobilných sieťach - spoločnosť Orange Slovensko, spoločnosť Slovak Telekom, spoločnosť O2 Slovakia a spoločnosť

SWAN Mobile. Spoločnosť Uniphone s.r.o. (ďalej len „Uniphone“) má záujem poskytovať mobilné služby koncovým zákazníkom ako „full MVNO“.

Siete, technológie, pokrytie

Spoločnosť Uniphone nedisponuje na území Slovenska vlastnou mobilnou sieťou, ale má záujem poskytovať mobilné služby svojim koncovým zákazníkom ako MVNO. Všetci štyria sieťoví operátori využívajú na poskytovanie mobilných služieb systémy 2., 3., 4. alebo 5. generácie mobilnej komunikácie. Systémy sú umiestnené na pridelených mobilných frekvenciách operátorov. Systémy 5. generácie sú zatiaľ iba v testovacích prevádzkach a iba v niektorých lokalitách.

Tabuľka č. 1 zobrazuje prehľad použitých systémov verejnej mobilnej komunikácie na konkrétnych pridelených mobilných frekvenciách. Systémy 2. generácie zahŕňajú GSM technológiu, systémy 3. generácie zahŕňajú UMTS technológiu, systémy 4. generácie zahŕňajú technológiu LTE (prípadne LTE-A) a systémy 5. generácie zahŕňajú technológiu 5G NR (New Radio), ktorá je momentálne na počiatku nasadenia.

Tabuľka č. 1: *Systémy generácií mobilných technológií na pridelených frekvenciách*

	Orange Slovensko	Slovak Telekom	O2 Slovakia	SWAN Mobile
700 MHz	5G	5G	5G	x
800 MHz	4G	4G	4G	x
900 MHz	5G 4G + 2G	2G	2G	x
1800 MHz	2G	5G 4G + 2G	5G + 4G	5G 4G + 2G
2100 MHz	3G	5G + 3G	3G	x
2600 MHz	4G	4G	x	x
3500 MHz	5G	x	5G + 4G	x
3700 MHz	x	x	5G + 4G	5G + 4G

Tabuľka č. 2 zobrazuje porovnanie pokrytia územia a obyvateľstva sieťami jednotlivých mobilných sieťových operátorov.

Tabuľka č. 2: Porovnanie pokrytia územia a obyvateľstva sieťami jednotlivých operátorov k 31.12.2018, k 31.12.2019 a k 31.12.2020 [Obchodné tajomstvo]

k 31.12.2018	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie		
Orange Slovensko	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
Slovak Telekom	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
O2 Slovakia	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
SWAN Mobile	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
k 31.12.2019	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie		
Orange Slovensko	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
Slovak Telekom	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
O2 Slovakia	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
SWAN Mobile	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %		
k 31.12.2020	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie	5G obyvateľstvo	5G územie
Orange Slovensko	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %
Slovak Telekom	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %
O2 Slovakia	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %
SWAN Mobile	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %	█ %

Štruktúra ukončených hlasových volaní

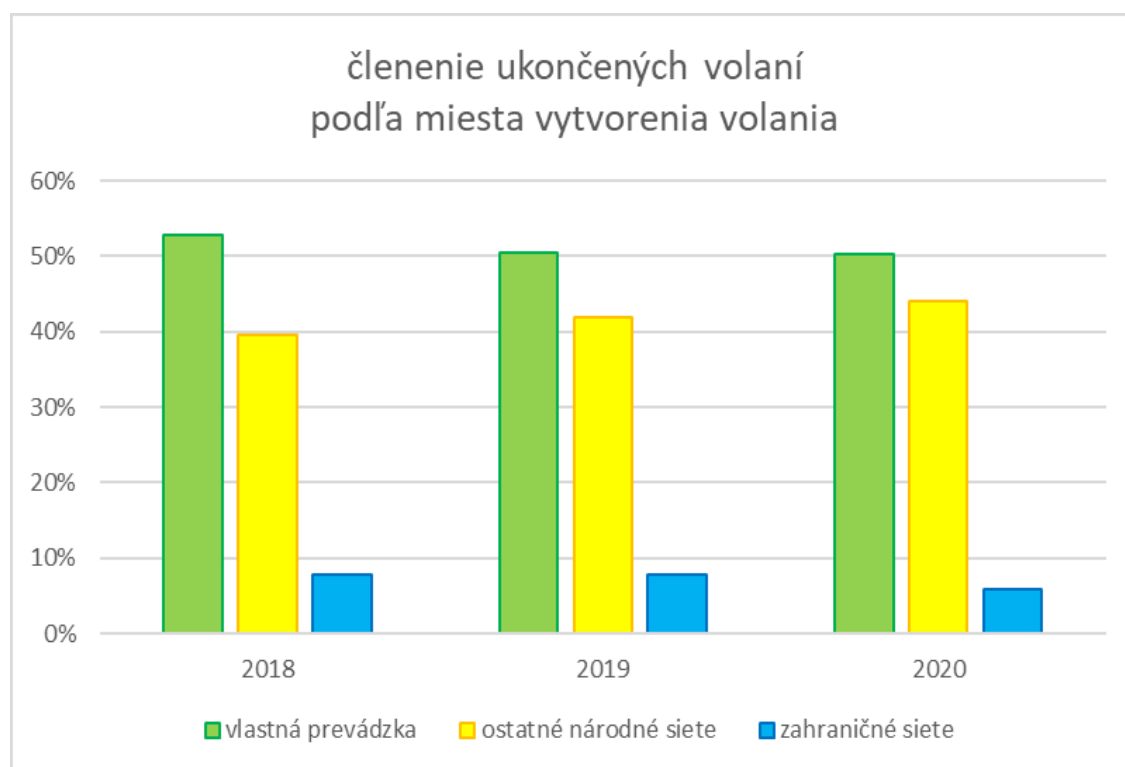
Graf č. 1 znázorňuje štruktúru ukončených minút na Slovensku. Rozdelenie minút ukončených vo verejných mobilných sieťach úrad rozčlenil na:

1. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli vytvorené vo vlastných sieťach národných mobilných operátorov,
2. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli vytvorené v iných mobilných alebo fixných národných sieťach,
3. objem ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli zostavené v sieti zahraničných operátorov.

Ako vidieť z grafu č. 1, na celkovom objeme všetkých minút hlasových volaní ukončených vo verejných mobilných sieťach bolo ku koncu roka 2018 takmer 53 % hlasových volaní, ktoré boli vytvorené a zároveň aj ukončené vo verejnej mobilnej sieti toho istého operátora. Vývoj objemu volaní z vlastnej mobilnej siete na celkovom objeme všetkých ukončených volaní má každoročne mierne klesajúci charakter. V roku 2020 bolo takto ukončených hlasových volaní iba 50 % z celkového objemu ukončených volaní.

Ďalším významným ukazovateľom (znázorneným v druhom stĺpci grafu č. 1) je podiel ukončených minút z hlasových volaní, ktoré boli zostavené v iných národných mobilných alebo fixných sieťach. V roku 2018 bolo takto ukončených 39,5 % minút z celkového objemu minút hlasových volaní ukončených vo všetkých národných mobilných sieťach, pričom v roku 2020 už tento ukazovateľ narástol na 44,0 %. V priebehu posledných 3 rokov tento ukazovateľ stúpol o takmer 4,5 percenta.

Graf č. 1: Vývoj percentuálnych podielov ukončených volaní v členení podľa spôsobu zostavenia

Posledným ukazovateľom v grafe č. 1 je objem ukončených minút hlasových volaní zostavených v zahraničí. Objem ukončených minút hlasových volaní zostavených v zahraničí na celkovom objeme minút hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti bol počas rokov 2018 a 2019 takmer identický, na úrovni 7,7 %. V roku 2020 bolo zo všetkých ukončených hlasových volaní iba 5,8 % volaní zostavených v zahraničí.

Vyhodnotenie trhových podielov v individuálnych mobilných sieťach

Za účelom vyhodnotenia trhových podielov v individuálnych mobilných sieťach úrad pristúpil k vyhodnoteniu trhových podielov vypočítaných na základe nasledovných ukazovateľov:

- celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby jednotlivých operátorov,
- celkový objem ukončených hlasových volaní (bez ohľadu na to, či tieto volania boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí) vrátane vlastných dodávok,
- celkový objem ukončených minút v rámci prepojenia sietí medzi podnikmi.

Spoločnosť Uniphone uviedla, že ku koncu roku 2020 poskytovala [REDACTED] SIM kariet, z toho [REDACTED] nebytovým zákazníkom. V roku 2020 bolo v sieti Uniphone ukončených [REDACTED] minút volaní vrátane vlastných dodávok, z toho [REDACTED] [REDACTED], do ktorých sú zahrnuté aj volania zostavené nielen na Slovensku, ale aj na zahraničných číslach (CZ, GB). Testovacie volania zo siete Uniphone neboli do tohto rozsahu ukončených minút zahrnuté. Zo siete Uniphone bolo takmer [REDACTED] minút volaní ukončených na mobilných číslach národných mobilných sieťových operátorov. Na druhej strane najmenší sieťový operátor, spoločnosť SWAN Mobile, poskytoval ku koncu roku 2020 [REDACTED] SIM kariet, v jeho sieti bolo ukončených [REDACTED] minút vrátane vlastných dodávok a [REDACTED] minút v rámci prepojenia. Vzhľadom na uvedené úrad spoločnosť Uniphone do kvantitatívneho vyhodnotenia nezahrnul. **[Obchodné tajomstvo]**

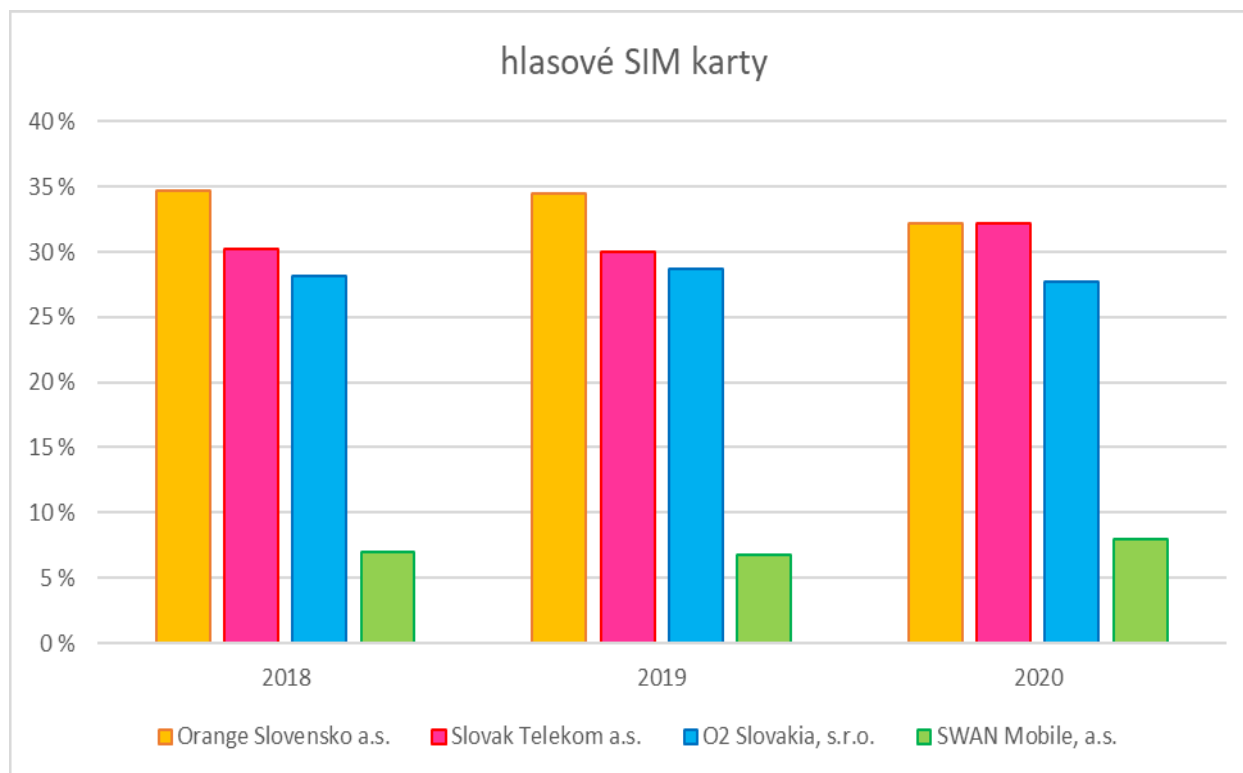
Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v období od 31.12.2018 do 31.12.2020 je znázornený v grafe č. 2.

Kategória aktívnych zákazníkov v sebe zahŕňa celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby. Zahŕňa nielen postpaid (t.j. počet SIM kariet, na ktoré je uzatvorená platná zmluva o poskytovaní služieb), ale aj pre-paid (t.j. počet predplatených SIM kariet, ktoré boli využité minimálne raz za posledné 3 mesiace na mobilné služby). Počet aktívnych SIM kariet zahŕňa aj počet SIM kariet tzv. resellera, ktorý v analyzovanom období predával služby pod svojou značkou, avšak poskytovateľom služieb je mobilný sieťový operátor.

Ako vidieť z grafického zobrazenia, najväčší trhovú podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v sledovanom období dosahovala spoločnosť Orange Slovensko. Jej podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od konca roka 2018 do konca roka 2020 postupne mierne klesal z takmer 35 % k 31.12.2018 na 32,2 % k 31.12.2020. Na druhej strane trhovú podiel počtu aktívnych hlasových SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom mierne stúpol z 30,2 % k 31.12.2018 na 32,2 %

k 31.12.2020. Obe najväčšie spoločnosti podľa tohto ukazovateľa majú teda ku koncu sledovaného obdobia zhodný trhový podiel.

Graf č. 2: Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet za roky 2018 - 2020

Opačný trend bol zaznamenaný u spoločnosti O2 Slovakia, ktorej sa na predmetnom trhu trhový podiel vyjadrený počtom aktívnych hlasových SIM kariet v sledovanom období mierne klesol. K 31.12.2018 dosahovala spoločnosť O2 Slovakia trhový podiel vo výške 28,1 % a k 31.12.2020 jej trhový podiel mierne klesol na 27,7 % z celkového počtu aktívnych SIM kariet.

Najmladší mobilný sieťový operátor, spoločnosť SWAN Mobile, dosiahla za rok 2018 k 31.12.2018 trhový podiel 7 % na celkovom počte aktívnych hlasových SIM kariet, pričom tento jej podiel k 31.12.2020 mierne stúpol na úroveň 7,9 %.

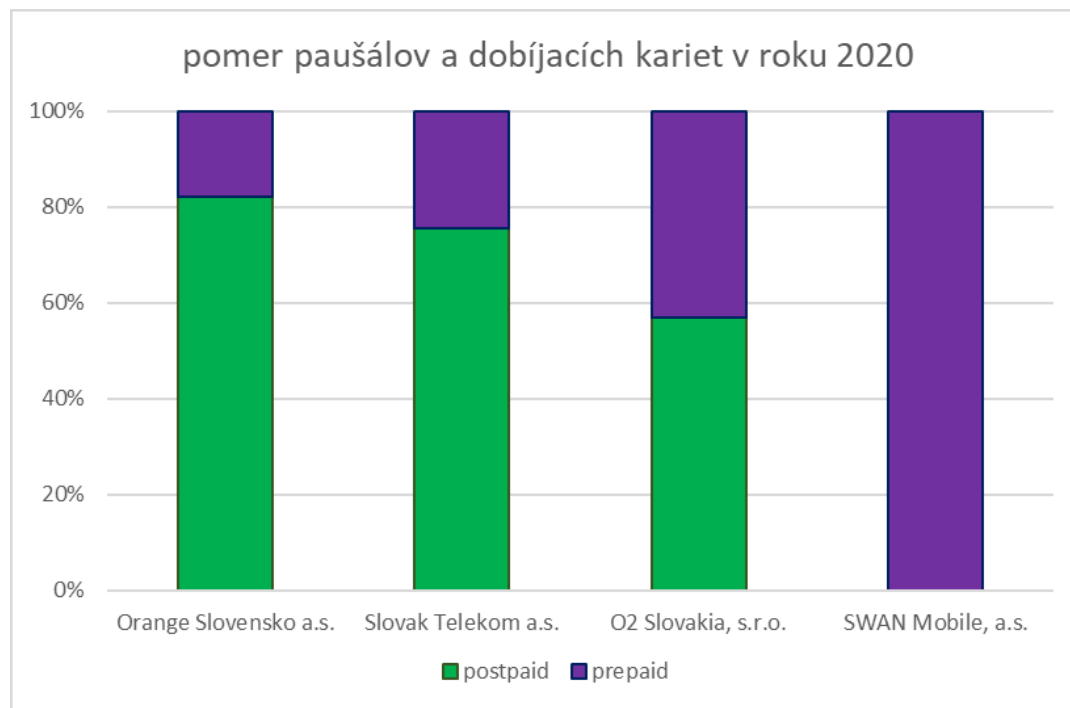
Nasledujúci graf č. 3 znázorňuje štruktúru aktívnych zákazníkov jednotlivých mobilných operátorov ku koncu roka 2020 rozdelených na prepaidových (predplatené SIM karty) a postpaidových zákazníkov (paušály).

Dvaja väčší mobilní operátori, spoločnosť Slovak Telekom a spoločnosť Orange Slovensko, dosiahli k 31.12.2020 podiel nad 75 % SIM kariet postpaidových zákazníkov na celkovom počte aktívnych hlasových SIM kariet svojich zákazníkov.

Podiel aktívnych SIM kariet postpaidových zákazníkov spoločnosti O2 Slovakia k 31.12.2020 tvoril viac ako 55 % z celkového počtu aktívnych hlasových SIM kariet spoločnosti O2 Slovakia.

Spoločnosť SWAN Mobile poskytovala v analyzovanom období na trhu verejnej mobilnej telefónnej služby svojim zákazníkom výhradne prepaidové služby.

Graf č. 3: Počet aktívnych hlasových SIM kariet jednotlivých podnikov podľa rozlíšenia na prepaidových a postpaidových zákazníkov k 31.12.2020

Graf č. 4 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa objemu všetkých ukončených hlasových volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach od roku 2018 až do konca roka 2020.

Objem všetkých ukončených hlasových volaní v súlade s definíciou trhu zahŕňa všetky ukončené volania vo verejnej mobilnej sieti, teda zahŕňa ukončené volania zostavené:

- 1) vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti,
- 2) vo vlastných fixných sieťach,
- 3) v iných verejných mobilných telefónnych sieťach,
- 4) v iných národných fixných sieťach,
- 5) v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

V analyzovanom období podľa vývoja trhových podielov z objemu všetkých ukončených minút hlasových volaní dominovala spoločnosť Orange Slovensko. K 31.12.2018 dosahoval jej trhovú podiel všetkých ukončených minút v jej sieti na

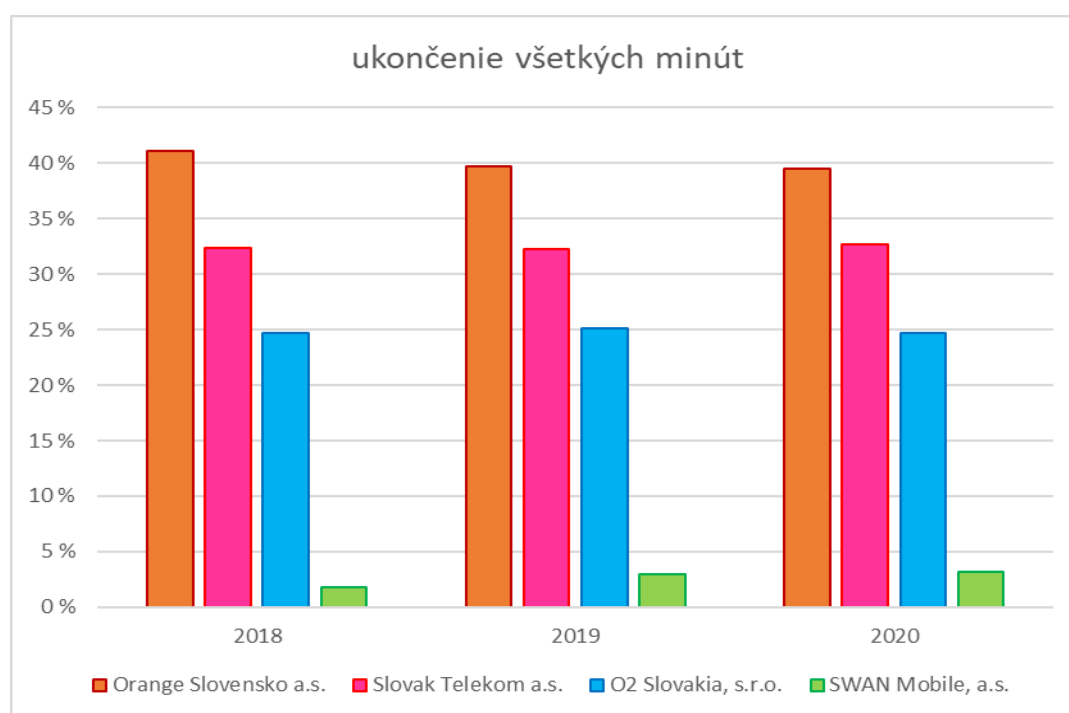
celkovom objeme všetkých terminovaných minút na predmetnom trhu výšku 41,5 %, pričom k 31.12.2020 jej trhový podiel klesol na necelých 40 %.

Vývoj trhových podielov spoločnosti Slovak Telekom bol stabilný, pričom sa pohyboval počas celého sledovaného obdobia na úrovni okolo 32,5 %.

Spoločnosť O2 Slovakia dosahovala počas celého sledovaného obdobia trhový podiel okolo 25 %.

Spoločnosť SWAN Mobile, dosiahla podľa objemu všetkých ukončených minút na predmetnom trhu v roku 2020 trhový podiel do 4 %.

Graf č. 4: *Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa celkového objemu ukončených minút hlasových volaní vrátane hlasových volaní zostavených vo vlastnej verejnej mobilnej či fixnej sieti (self-supply)*

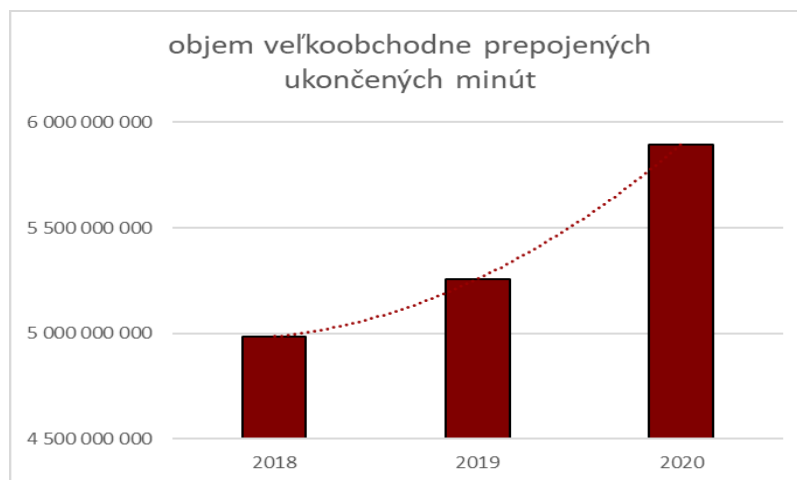
Nasledujúci graf č. 5 znázorňuje vývoj počtu všetkých ukončených minút hlasových volaní v rámci prepojenia (veľkoobchodne) v rokoch 2018 až 2020.

Počet všetkých veľkoobchodne ukončených minút hlasových volaní nezahŕňa ukončené volania, ktoré boli zostavené vo vlastnej verejnej mobilnej alebo pevnej telefónnej sieti každého operátora (selfsupply).

Ako vidieť z grafu č. 5 celkový počet všetkých minút hlasových volaní ukončených v rámci prepojenia sa každoročne mierne zvyšoval. Táto skutočnosť vychádza z niektorých maloobchodných ponúk mobilných operátorov, v ktorých ponúkajú veľké objemy predplatených minút do všetkých sietí, v niektorých paušáloch aj neobmedzený objem volaní do všetkých sietí.

Koncoví užívatelia už teda nepreferujú iba volania do vlastnej siete, ale vzhľadom na neobmedzenú ponuku aj volania do ktorejkoľvek inej siete. Úrad predpokladá, že v ďalších rokoch bude tento mierne stúpajúci trend pokračovať.

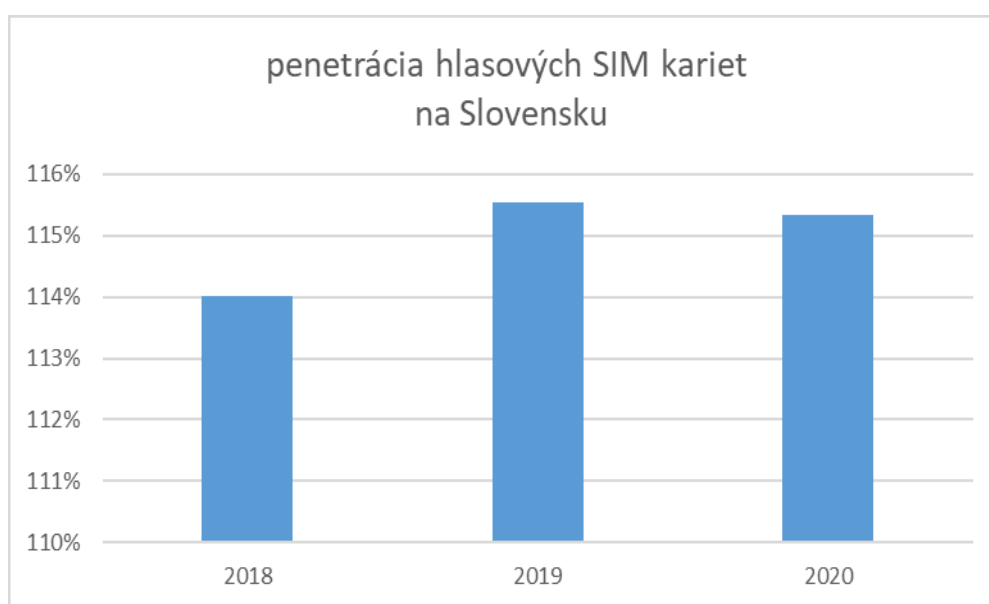
Graf č. 5: Vývoj počtu veľkoobchodne ukončených minút v rámci prepojenia

Vývoj penetrácie hlasových SIM kariet

Vývoj penetrácie podľa počtu hlasových SIM kariet na Slovensku v analyzovanom období je znázornený v grafe č. 6. Úrad z predložených údajov od operátorov v pravidelnom zbere dát zistil, že k 31.12.2020 bola na Slovensku penetrácia aktívnych hlasových SIM kariet na úrovni 115,3 %, pričom za posledný rok mierne klesla o 0,2 %.

Graf č. 6: Vývoj penetrácie podľa počtu hlasových SIM kariet na Slovensku ku koncu rokov 2018, 2019 a 2020.

Porovnanie cien maloobchodných ponúk

Vzhľadom k tomu, že ukončenie hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach je vstupom pre príjem mobilných hlasových služieb na maloobchodnom trhu, úrad porovnal ceny niektorých maloobchodných hlasových služieb jednotlivých sieťových mobilných operátorov. Uvedené maloobchodné ceny boli zverejnené vo verejne dostupných cenníkoch jednotlivých operátorov na ich webových sídlach.

Ak chce maloobchodný zákazník telefonovať prostredníctvom predplatenej SIM karty, na výber má niekoľko ponúk operátorov, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 3. Pri ponukách, ktoré majú uvedený zelený popis podmienok, môže zákazník využívať kredit aj niekoľko mesiacov, až pokiaľ ho celý nespotrebuje. Pri ponukách s červeným popisom podmienok zase platí zásada pravidelného mesačného dobíjania kreditu. Najlacnejším produktom na predplatenej karte je Voľnosť od spoločnosti O2 Slovakia, v ktorom zákazník platí za volanie do všetkých národných sietí, ako aj na čísla zahraničných operátorov v krajinách EHP, iba 10 centov za celé volanie v maximálnej dĺžke 60 minút.

Tabuľka č. 3 Porovnanie cien volaní na predplatených kartách

Predplatené karty			
operátor	služba	cena	podmienky
O2 Slovakia	Voľnosť	0,10 € / volanie	volanie môže trvať od 1 sekundy do 60 minút
O2 Slovakia	Tesco Mobile Bodka	0,039 € / min	
SWAN Mobile	MOJA 4KA	0,04 € / min	po 3. minúte volania na SWAN Mobile zadarmo
Slovak Telekom	JURO	0,05 € / min	
Orange Slovensko	Fun Fón	0,07 € / min	po 1. minúte volania na Fun Fón zadarmo
O2 Slovakia	Tesco Mobile Karta	0,10 € / min	0,01 € / min volania na Tesco Mobile
Slovak Telekom	Predplatenka	0,008 € / min	denne 0,50 € = mesačne 15 € (max 2000 minút / mesiac)
Orange Slovensko	Fun Fón Centofka	0,01 € / min	aktivačná cena 10 € na 30 dní
Slovak Telekom	JURO	0,02 € / min	zýhodnená cena platí 30 dní od zakúpenia 5 € kreditu
Orange Slovensko	Prima dáta	0,05 € / min	treba kúpiť balík 100 min za 5 € na 30 dní
Orange Slovensko	GO1	0,10 € / min	od 20 € v mesiaci = nekonečné volania + SMS

Tabuľka č. 4 zobrazuje porovnanie vybraných paušálov s neobmedzenými limitmi hlasových služieb. V porovnaní paušálov s neobmedzenými limitmi všetkých mobilných služieb sú najlacnejšie 2 produkty: Nekonečná radosť od spoločnosti O2 Slovakia a Sloboda nekonečno plus od spoločnosti SWAN Mobile. Obe ponuky sú za 20 € za mesiac. Ostatné ponuky v tabuľke č. 4 síce nemajú neobmedzené dáta, ale sú to najlacnejšie ponuky jednotlivých operátorov s neobmedzenými volaniami a SMS

a s minimálnym objemom dát 5 GB za mesiac a s minimálnym objemom dát 20 GB za mesiac.

Tabuľka č. 4 Porovnanie cien vybraných paušálov

Paušály / neobmedzené paušály			
operátor	služba	cena	podmienky
O2 Slovakia	Nekonečná Radosť	20 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a dát
SWAN Mobile	Sloboda nekonečno +	20 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a dát
O2 Slovakia	Smart Paušál Zlatý	32 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a 10 GB dát
O2 Slovakia	Smart Paušál Titánový	42 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a 100 GB dát
Slovak Telekom	T ideál 27	27 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a 7 GB dát
Slovak Telekom	T nekonečno SD	42 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a 25 GB dát
Orange Slovensko	Go 30	30 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a 10 GB dát
Orange Slovensko	Go 40	40 € / mesiac	neobmedzené volania, SMS a 20 GB dát

Z vyššie uvedených porovnaní vyplýva, že ponuky jednotlivých operátorov na maloobchodnom trhu vzájomne súťažia a sú medzi sebou konkurenčné.

B. Vyhodnotenie súťaže z pohľadu do budúcnosti

Napriek určitej substitúcii medzi pevnými a mobilnými volaniami na maloobchodnej úrovni, ukončenia pevných a mobilných volaní na veľkoobchodnej úrovni predstavujú rôzne služby. Akékoľvek konkrétne volanie môže byť ukončené iba v sieti operátora volanej strany. To znamená že medzi ukončením volaní medzi inými sieťami neexistuje žiadna substitúcia. Z dôvodu tejto chýbajúcej substitúcie medzi sieťami, predstavuje každá sieť samostatný produktový trh. Volania na geografické čísla sú súčasťou trhu ukončenia hlasového volania v individuálnych sieťach v pevnom umiestnení a volania na mobilné čísla sú súčasťou trhu ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach.

Relevantný trh č. 2 je definovaný ako služba ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach má 100 % trhový podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej, individuálnej) verejnej mobilnej sieti. Ukončenie volania môže poskytnúť iba operátor volaného účastníka. Žiadna iná sieť iného operátora nemôže replikovať túto službu. Hlavnou charakteristikou veľkoobchodných trhov s ukončovaním volaní je prítomnosť iba

jediného dodávateľa. Každá sieť je samostatným produktovým trhom a každý operátor má 100% trhovú podiel vo svojej vlastnej sieti.

V predchádzajúcom vysvetľujúcom memorande Komisia dospela k záveru, že operátori nie sú obmedzovaní stanovením sadzieb za ukončenie volaní, pretože za volanie platí volajúca strana (CPP). Nadmerné ceny v priebehu rokov regulácie terminačných trhov predstavovali najväčšiu hrozbu hospodárskej súťaže.

Možnosť mobilných operátorov stanovovať vysoké poplatky za ukončenie volaní obmedzuje aplikácia jednotnej maximálnej sadzby za veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach platnej v celej Únii určenej delegovaným nariadením o terminačných poplatkoch, ktoré prijala Komisia na základe článku 75 Kódexu.

Cieľom stanovenia jednotnej maximálnej sadzby za veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach platnej v celej Únii je znížiť regulačné zaťaženie pri riešení problémov hospodárskej súťaže týkajúcich sa veľkoobchodných služieb ukončenia hlasového volania v celej Únii.

V recitáli 5 delegovaného nariadenia o terminačných poplatkoch je uvedené, že ktorákoľvek služba ukončenia volania v mobilnej alebo pevnej sieti zahŕňa sieť prevádzkovateľa ukončenia volania, ktorá sa prepája aspoň s jednou sieťou okrem jeho vlastnej siete. Za poskytovateľov služieb ukončenia volania by sa preto mali považovať tí, ktorí majú technickú kontrolu a vymáhateľné právo používať volané číslo a presmerovať volanie na príjemcu.

Delegovaným nariadením o terminačných poplatkoch sa stanovuje trojročný tzv. „glide path“ na Slovensku, ktorý v roku 2024 dosiahne jednotnú maximálnu sadzbu za veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach na úrovni 0,2 eurocenta/min platnú v celej Únii.

Trojročný „glide path“ pre veľkoobchodnú službu ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach na Slovensku znamená, že:

- a) od 1. júla 2021 do 31. decembra 2021 majú povinnosť poskytovatelia veľkoobchodných služieb ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach uplatňovať maximálnu sadzbu za veľkoobchodnú službu ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach 0,7 eurocenta/min
- b) od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 majú povinnosť poskytovatelia veľkoobchodných služieb ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach uplatňovať maximálnu sadzbu za veľkoobchodnú službu ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach 0,55 eurocenta/min

- c) od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 majú povinnosť poskytovatelia veľkoobchodných služieb ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach uplatňovať maximálnu sadzbu za veľkoobchodnú službu ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach 0,4 eurocenta/min

Maximálna sadzba za veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach platnej v celej Únii je podľa článku 75 Kódexu platná pre všetky podniky poskytujúce veľkoobchodnú službu ukončenia volania v individuálnej mobilnej sieti.

Komisia vo vysvetľujúcom memorande uvádza, že jednotná „konkurenčná cena“ maximálnych poplatkov za ukončovanie hlasových volaní v celej Únii pri zohľadnení špecifických charakteristík trhu je v prospech vzniku efektívnej hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch.

Jednotná maximálna výška terminačných poplatkov v celej Únii odstraňuje na tomto trhu najväčší problém hospodárskej súťaže, ktorým je riziko neprimeraných nadmerných cien za termináciu.

Operátori sú povinní rokovať o prepojení sietí a poskytnúť prepojenie so sieťou iného podniku na základe § 27 zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách podnik poskytujúci verejnú sieť má právo a na požiadanie iného podniku poskytujúceho verejnú sieť povinnosť rokovať o prepojení sietí, a ak je to uskutočniteľné, na základe zmluvy o prepojení prepojiť svoju sieť so sieťou žiadajúceho podniku na účely poskytovania verejných služieb, aby sa zabezpečilo poskytovanie služieb a interoperabilita služieb. Zmluva o prepojení musí byť písomná. Podstatnou časťou zmluvy o prepojení je cena za prepojenie.

Podľa § 27 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách podnik poskytujúci verejnú sieť má právo a na požiadanie iného podniku poskytujúceho verejnú sieť na základe všeobecného povolenia v členskom štáte povinnosť rokovať o prepojení sietí, a ak je to uskutočniteľné, na základe zmluvy prepojiť svoju sieť so sieťou žiadajúceho podniku. Podnik iného členského štátu žiadajúci o prístup alebo prepojenie v Slovenskej republike nepodlieha oznamovacej povinnosti na tomto území, ak tu neposkytuje služby alebo siete.

Podľa § 27 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie môže poskytovať podnik alebo tretia osoba, ktorá má prístup k verejnej sieti. Prepojenie verejných sietí musí byť prístupné v obvyklých bodoch prepojenia a v kvalite, ktorá nie je horšia ako prevádzkovanie verejnej siete pre vlastnú potrebu podniku alebo poskytovanie verejnej siete a služby podniku v postavení ovládanej osoby alebo

podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Podnik je zodpovedný za interoperabilitu služieb na strane ním prevádzkovanvej verejnej siete až po bod prepojenia.

Podľa § 27 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách podnik poskytujúci verejnú sieť je povinný umožniť prepojenie:

- a) za technických požiadaviek vyplývajúcich z technických noriem a technických špecifikácií podľa § 14 ods. 2 písm. q) zabezpečujúcich interoperabilitu služieb,
- b) v primeranej lehote a za primeraných zmluvných podmienok, pričom prepojenie nesmie byť podmienené platbou za tie časti verejnej siete alebo tie zariadenia, ktoré nie sú na prepojenie nevyhnutne potrebné,
- c) aj v iných miestach ako v obvyklých bodoch prepojenia verejných sietí, ak o to podnik poskytujúci verejnú sieť požiadá a uhradí nevyhnutné náklady takého prepojenia.

Podľa § 27 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách podnik uzavretú zmluvu o prepojení sietí a jej zmeny je podnik povinný v písomnej forme predložiť úradu do 45 dní odo dňa jej uzavretia; v elektronickej forme je podnik povinný predložiť úradu uzavretú zmluvu o prepojení sietí v rovnakej lehote a v rozsahu základných technických a ekonomických podmienok prepojenia. Úrad zverejní oznámenie o uzavretí zmluvy o prepojení sietí vrátane základných technických a ekonomických podmienok prepojenia a umožní nahliadnuť do zmluvy každému, kto o to požiadá, okrem tých častí zmluvy, ktoré majú charakter obchodného tajomstva. Predmetom obchodného tajomstva nie je cena za prepojenie.

Ustanovenie § 27 zákona o elektronických komunikáciách takisto bráni protisúťažnému správaniu veľkých operátorov voči malým operátorom. Implementácia jednotného maximálneho poplatku za ukončenie volaní v celej Únii spolu s ustanovením § 27 zákona o elektronických komunikáciách je dostatočne účinná na zníženie motivácie a schopnosti operátorov správať sa nezávisle.

Vo vysvetľujúcom memorande sa Komisia odvoláva na článok 3 ods. 4 písm. f) Kódexu, podľa ktorého by národné regulačné orgány mali ukladať ex ante regulačné povinnosti iba v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie účinnej a udržateľnej hospodárskej súťaže a v záujme koncových užívateľov. V opačnom prípade by mal úrad uložené povinnosti zmierniť alebo zrušiť. Na dosiahnutie regulačných cieľov by mali byť postačujúce opatrenia stanovené podľa článku 3 ods. 2.

Článok 15 ods. 2 Kódexu dáva operátorom elektronických komunikačných služieb právo na získanie prepojenia od iných poskytovateľov verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby, na ktoré sa vzťahuje všeobecné povolenie. Článok 60 ods. 1 Kódexu zaväzuje všetkých operátorov, na požiadanie rokovať medzi sebou o vzájomnom prepojení poskytovania verejne dostupných elektronických komunikačných služieb s cieľom zabezpečiť poskytovanie a interoperabilitu služieb

v celej Únii. V platnom zákone o elektronických komunikáciách je uvedená povinnosť ustanovená v § 27 zákona o elektronických komunikáciách a takisto sa vzťahuje na všetky podniky, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu.

Najväčší súťažný problém na predmetnom trhu sa vyriešil vydaním Delegovaného nariadenia o terminačných poplatkoch. Zavedenie maximálnych poplatkov za ukončenie volaní v celej Únii, ale nemusí eliminovať všetky riziká efektívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu, no ak by sa také vyskytli, dajú sa riešiť ustanovením § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že druhé kritérium nie je splnené, pretože trh smeruje k efektívnej súťaži.

Ďalšie kritériá nie je potrebné analyzovať, pretože druhé kritérium nie je splnené, pričom platí, že na to aby bol test splnený musia byť všetky 3 kritériá splnené kumulatívne.

3. časť – Výsledok trojkriteriálneho testu

Cieľom trojkriteriálneho testu na veľkoobchodnom trhu č. 2 bolo zistiť, či na predmetnom trhu je naďalej opodstatnená regulácia ex ante. Úrad dospel k záveru, že kritérium č. 2, t.j. štruktúra trhu nesmeruje k efektívnej súťaži v relevantnom čase, nie je splnené. Z uvedeného vyplýva, že trojkriteriálny test nie je splnený, pretože nemôžu byť splnené všetky 3 kritériá trojkriteriálneho testu kumulatívne ako to vyžaduje odporúčanie o relevantných trhoch a Kódex. Podľa recitálu 18 odporúčania o relevantných trhoch nespĺnenie ktoréhokoľvek z troch kritérií by znamenalo, že trh by nemal podliehať regulácii ex ante.

Výsledkom trojkriteriálneho testu je, že trojkriteriálny test na relevantnom trhu č. 2 nie je splnený. Úrad navrhuje relevantný trh č. 2 vypustiť zo zoznamu relevantných trhov.

Podľa § 18 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak je na trhu, ktorý úrad vypustil zo zoznamu relevantných trhov podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, určený významný podnik, rozhodnutie podľa odseku 1 tohto ustanovenia a rozhodnutia vydané na základe tohto rozhodnutia strácajú platnosť dňom, keď bolo rozhodnutie o zmene zoznamu relevantných trhov vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

U uvedeného vyplýva, že vyhlásením rozhodnutia o zmene zoznamu relevantných trhov v Zbierke zákonov Slovenskej republiky nasledovné rozhodnutia stratia platnosť.

- rozhodnutie úradu č. 27/OER/2019/3882 zo dňa 8.júla 2019 o určení spoločnosti Slovak Telekom za významný podnik a uložení povinností na relevantnom trhu č. 2,
- rozhodnutie úradu č. 28/OER/2019/3883 zo dňa 8.júla 2019 o určení spoločnosti Orange Slovensko za významný podnik a uložení povinností na relevantnom trhu č. 2,
- rozhodnutie úradu č. 29/OER/2019/3884 zo dňa 8.júla 2019 o určení spoločnosti O2 Slovakia za významný podnik a uložení povinností na relevantnom trhu č. 2,
- rozhodnutie úradu č. 30/OER/2019/3885 zo dňa 8.júla 2019 o určení spoločnosti SWAN Mobile za významný podnik a uložení povinností na relevantnom trhu č. 2.

Cenovú reguláciu na predmetnom trhu nahradí delegované nariadenie o terminačných poplatkoch, ktoré sa vzťahuje na všetky podniky poskytujúce termináciu v mobilnej sieti. Odo dňa 1.júla 2021 začne v celej únii platiť maximálna sadzba za veľkoobchodné služby ukončenia volania v individuálnych verejných mobilných telefónnych sieťach na úrovni 0,55 eurocenta za min . Platná jednotná

maximálna sadzba sa bude počas 3 rokov postupne znižovať až do výšky 0,20 eurocenta za minútu. Tabuľka č. 5 zobrazuje postupné znižovanie MTR na Slovensku.

Tabuľka č. 5: výška maximálnych MTR na Slovensku

maximálne terminačné poplatky v mobilnej sieti na Slovensku	MTR
do 1.7.2021	0,818 eurocenta / min
od 1.7.2021 do 31.12.2021	0,70 eurocenta / min
od 1.1.2022 do 31.12.2022	0,55 eurocenta / min
od 1.1.2023 do 31.12.2023	0,40 eurocenta / min
od 1.1.2024	0,20 eurocenta / min

Mgr. Ing. Ivan Martyák
riaditeľ odboru

v Bratislave, dňa 5.5.2021